Poliisitarkastaja Ari Jokinen

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

HE 252/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta

1 Lausuntopyyntö

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esitykseen Eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain väliaikaisesta muuttamisesta.

2 Asiantuntijan lausunto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia väliaikaisesti. Lakiin lisättäisiin uusi 110 a §, jonka nojalla tilapäisen suojelun perusteella Suomessa myönnettävät oleskeluluvat olisivat voimassa koko sen ajan, kuin tilapäinen suojelu Euroopan unionissa jatkuu. Myös jo myönnettyjen oleskelulupien ja niiden osoitukseksi annettujen oleskelulupakorttien voimassaolo jatkuisi koko tämän ajan. Tilapäisen suojelun kesto on voi olla yhteensä enintään kolme vuotta, 4 päivään maaliskuuta 2025 saakka. Tiedossa ei vielä ole, tekeekö neuvosto uuden täytäntöönpanopäätöksen suojelun jatkamisesta maaliskuuhun 2025. Tähän on kuitenkin syytä varautua jo nyt.

Suomi on myöntänyt tilapäistä suojelua noin 42 000 Ukrainan sotaa pakenevalle henkilölle 7.11. 2022 mennessä. Ulkomaalaislaki edellyttää, että jatkolupaa haetaan erikseen. Tämä tarkoittaisi, että kaikkien Suomesta tilapäistä suojelua saavien henkilöiden tulisi tehdä jatkolupahakemus Maahanmuuttovirastolle. Nyt esitettyä lainmuutosta, jossa oleskelulupien jatkuminen ja oleskelulupakorttien voimassaolon jatkaminen tapahtuisi suoraan lain nojalla voidaan pitää kannatettavana. Tämän voidaan katsoa edesauttavan viranomaisprosessien sujuvaa etenemistä ja on myös tilapäistä suojelua saavien henkilöiden kannalta tarkoituksenmukaista.

Tässä kokonaisuudessa olisi hyvä huomioida se, että jäsenvaltioiden tulisi edelleen kehittää tiedonvaihtoa siihen liittyen, onko henkilö hakenut tai saanut tilapäistä suojelua myös toisessa jäsenvaltiossa. Oleskeluluvan ja oleskelulupakortin jatkaminen kaikille tilapäistä suojelua saaville mahdollistaa

erilaisten tukien ja etuisuuksien hakemisen useammasta jäsenvaltiosta, jollei viranomainen saa tietoa toisen jäsenvaltion myöntämästä tilapäisen suojelun luvasta.

On mahdollista, että osa tilapäistä suojelua saavista henkilöistä ei katsoisi tarvitsevan uutta korttia, ja osa on voinut poistua maasta. Jos tilapäistä suojelua Suomessa saava ei ole pyytänyt uutta oleskelulupakorttia, on hänen oleskelulupakortissaan edelleen merkitty luvan päättymispäiväksi 4 päivä maaliskuuta 2023. Poliisilla ja rajavartiolaitoksella on kuitenkin ulkomaalaislain mukaista ulkomaalaisvalvontaa suorittaessaan mahdollisuus tarkistaa henkilön oleskeluluvan ja oleskelulupakortin voimassaolo UMA-järjestelmästä. UMA-järjestelmän ajantasaiset tiedot ovat edellytys sille, että poliisi voi suorittaa sille ulkomaalaislaissa säädettyä ulkomaalaisvalvontaa. Poliisin ulkomaalaisvalvontaa kuitenkin sujuvoittaa se, jos oleskelulupakorttiin on merkitty ajantasainen luvan voimassaoloaika tai henkilöllä on esimerkiksi Maahanmuuttovirastosta saatu tuloste luvan voimassaolon jatkamisesta.

Jakelu Eduskunnan hallintovaliokunta, HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo
Poliisiylitarkastaja Vesa Pihajoki
Poliisitarkastaja Visa Weckström
Poliisitarkastaja Marjo Tyynelä
Poliisihallitus, Esikunta
Sisäministeriö, poliisiosasto